

Науково-дослідницька діяльність у сфері правознавства

Навчальний посібник містить структурно-змістову реконструкцію навчального курсу, який пропонується здобувачам освітнього рівня «бакалавр» у Національному юридичному університеті імені Ярослава Мудрого, а також значний обсяг різноманітної додаткової інформації, що дає змогу зрозуміти сенс основних проблем науково-дослідницької діяльності у сфері правознавства.

У книзі висвітлено й охарактеризовано сучасні підходи до розуміння методології наукових досліджень, а також розглянуто конкретні практичні аспекти оприлюднення і презентації результатів наукових досліджень, рекомендації щодо виконання окремих видів наукових робіт. Окремий розділ присвячено соціокультурним і світоглядно-філософським вимірам науки, основним історичним етапам розвитку науки, ключовим концепціям розуміння сутності науково-дослідницької діяльності.

Видання розраховане на здобувачів вищої освіти, викладачів, експертів та усіх, хто займається науково-дослідницькою діяльністю.

НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЯРОСЛАВА МУДРОГО

О. Г. Данильян, О. П. Дзьобань

**НАУКОВО-
ДОСЛІДНИЦЬКА
ДІЯЛЬНІСТЬ У СФЕРІ
ПРАВознавства**

Навчальний посібник

Харків
«Право»
2024

УДК 001.89(075.8)

Д18

Рецензенти:

Ю. Ю. Калиновський – доктор філософських наук, професор, професор кафедри філософії Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого;

О. В. Прудникова – доктор філософських наук, професор, професор кафедри культурології Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

*Рекомендовано до видання
науково-методичною радою Національного юридичного університету
імені Ярослава Мудрого (протокол № 10 від 15.05.2024)*

Данильян О. Г.

Д18 Науково-дослідницька діяльність у сфері правознавства : навч. посіб. / О. Г. Данильян, О. П. Дзьобань ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. – Харків : Право, 2024. – 342 с.

ISBN 978-617-8411-88-6

Навчальний посібник містить структурно-змістову реконструкцію навчального курсу, який пропонується здобувачам освітнього рівня «бакалавр» у Національному юридичному університеті імені Ярослава Мудрого, а також значний обсяг різноманітної додаткової інформації, що дає змогу зрозуміти сенс основних проблем науково-дослідницької діяльності у сфері правознавства.

У книзі висвітлено й охарактеризовано сучасні підходи до розуміння методології наукових досліджень, а також розглянуто конкретні практичні аспекти оприлюднення і презентації результатів наукових досліджень, рекомендації щодо виконання окремих видів наукових робіт. Окремий розділ присвячено соціокультурним і світоглядно-філософським вимірам науки, основним історичним етапам розвитку науки, ключовим концепціям розуміння сутності науково-дослідницької діяльності.

Видання розраховане на здобувачів вищої освіти, викладачів, експертів та усіх, хто займається науково-дослідницькою діяльністю.

УДК 001.89(075.8)

ISBN 978-617-8411-88-6

© Данильян О. Г., Дзьобань О. П., 2024
© ТОВ «Видавничий дім «Право», 2024

ЗМІСТ

Передмова	5
-----------------	---

Розділ I СВІТОГЛЯДНО-ФІЛОСОФСЬКІ ПРОБЛЕМИ НАУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Тема 1. МІСЦЕ І РОЛЬ НАУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У СУСПІЛЬСТВІ	9
1.1. Наука і наукова діяльність як соціокультурні феномени	9
1.2. Сутнісно-змістовне підґрунтя наукової діяльності	31
1.3. Нові знання як мета науково-дослідної діяльності	39
Література до теми	46
Тема 2. ІСТОРИЧНІ ЕТАПИ СТАНОВЛЕННЯ Й РОЗВИТКУ НАУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	48
2.1 Наукова діяльність в докласичну епоху європейської історії	48
2.2. Класичні філософські концепції наукової діяльності	64
2.3. Наука і наукова діяльність у позитивістських концепціях	82
2.4. Постмодерністське розуміння науки й наукової діяльності.....	104
Література до теми	120
Тема 3. ТРАДИЦІЇ Й НОВАЦІЇ В НАУЦІ. НАУКОВІ РЕВОЛЮЦІЇ	122
3.1. Діалектика традицій і новацій у науковій діяльності	122
3.2. Нерівномірність розвитку науки. Наукові революції.....	133
3.3. Наукова діяльність на тлі сучасних епістемологічних новацій	145
Література до теми	158

Розділ II ОСНОВИ МЕТОДОЛОГІЇ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У СФЕРІ ПРАВОЗНАВСТВА

Тема 4. РІВНІ НАУКОВОГО ПІЗНАННЯ	159
4.1. Діалектика процесу науково-дослідної діяльності.....	159
4.2. Науково-дослідницька діяльність як система	167
4.3. Рівні науково-пізнавальної діяльності та їх взаємозв'язок	174
Література до теми	180
Тема 5. СИСТЕМА МЕТОДІВ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	182
5.1. Особливості філософського рівня методології.....	182
5.2. Емпіричні методи у науково-дослідницької діяльності.....	197

5.3. Загальнологічні методи і прийоми.....	206
5.4. Евристичні методи наукового дослідження	218
5.5. Спеціально-юридичні методи дослідження правової реальності	224
Література до теми.....	229

Розділ III

ПРАКТИКА НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА НАУКОВОГО ДИСКУРСУ

Тема 6. ОСНОВИ ДОКУМЕНТОЗНАВСТВА Й ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	231
6.1. Документальні джерела інформації. Різновиди документів ...	231
6.2. Інформаційне забезпечення підготовки й проведення наукового дослідження	246
Література до теми.....	258
Тема 7. ВЕРИФІКАЦІЯ ТА ПРЕЗЕНТАЦІЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ.....	260
7.1. Специфіка і структура наукового тексту	260
7.2. Мова і стилістика наукового тексту	269
7.3. Цитування у наукових текстах	278
Література до теми.....	289
Тема 8. ОПРИЛЮДНЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ.....	291
8.1. Наукові публікації: поняття, різновиди, основні вимоги.....	291
8.2. Наукометричні бази даних та показники цитованості науковця	301
Література до теми.....	309
Тема 9. ПРОБЛЕМА СВОБОДИ Й ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ НАУКОВЦЯ-ДОСЛІДНИКА. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ.....	311
9.1. Етичні норми і стандарти наукової діяльності	311
9.2. Свобода наукової творчості і соціальна відповідальність дослідника	315
9.3. Академічна доброчесність у науково-дослідницькій діяльності	320
Література до теми.....	336
Рекомендована література.....	337

Навчальне видання

Данильян Олег Геннадійович
Дзьобань Олександр Петрович

**НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ
У СФЕРІ ПРАВОЗНАВСТВА**

Навчальний посібник

Видається в авторській редакції

Підписано до друку 12.06.2024. Формат 60×90/16.
Ум. друк. арк. 21,4. Обл.-вид. арк. 19. Тираж 100 пр. Зам. № 119

ТОВ «Видавничий дім «Право»,
вул. Харківських Дивізій, 11/2, м. Харків, Україна
Для кореспонденції: а/с 822, м. Харків, 61023, Україна
Тел.: (050) 409-08-69, (067) 574-81-20, (063) 254-50-84
Вебсайт: <https://pravo-izdat.com.ua>
E-mail для замовників послуг: verstka@pravo-izdat.com.ua
E-mail для покупців: sales@pravo-izdat.com.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 8024 від 05.12.2023

Виготовлено ТОВ «Промарт»,
вул. Весніна, 12, Харків, 61023, Україна
Тел. (057) 717-25-44
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 5748 від 06.11.2017

[Перейти на сайт →](#)